

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності «Філологія»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Спеціальність	<u>035 Філологія</u>
Назва освітньої програми	<u>«Філологія»</u>
Рівень вищої освіти	<u>фаховий передвищий рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач вищої категорії Лук'янчук В.С.	38 066 784 86 58	AvedenkoV.S@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій» призначення для формування компетенцій, знань, умінь, і навичок для здійснення професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек та , які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання; формування базових знань з питань структури природного середовища, екологічних факторів та їх вплив на життєдіяльність організмів, екосистем, основних законів і постулати екології; формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання діяльності з обов'язковим урахуванням вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях; збереження та охорона середовища існування людини та довкілля; гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності

Мета викладання дисципліни – формування компетенцій для безпечного виконання майбутньої професійної діяльності.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій» забезпечує досягнення результатів навчання (РН), передбачених освітньо-професійною програмою:

РН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	36	36	48	2 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	4 (на основі БЗСО) 6 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Лабораторні	Самост. роб.
Розділ 1. Безпека життєдіяльності як базова концепція сталого розвитку					
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності	8	2	2		4
Тема 2. Джерела небезпеки, уражаючі, небезпечні та шкідливі фактори	6	2	2		2
Тема 3. Небезпеки, які можуть призвести до надзвичайної ситуації	6	2	2		2
Тема 4. Ризик та його види.	8	2	2		4
Тема 5. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій	8	2	2		4
Тема 6. Забезпечення безпеки життєдіяльності	8	2	2		4
Тема 7. Перша долікарська допомога	12	4	4		4
Розділ 2. Безпека в умовах надзвичайних ситуацій.					
Тема 8. Основи цивільного захисту	6	2	2		2
Тема 9. Надзвичайні ситуації та їх наслідки	6	2	2		2
Тема 10. Надзвичайні ситуації природного характеру	8	2	2		4
Тема 11. Надзвичайні ситуації техногенного характеру	12	4	4		4
Тема 12. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру	12	4	4		4
Тема 13. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій	12	4	4		4
Тема 14. Локалізація НС та ліквідація їх наслідків	8	2	2		4
Загалом	120	36	36	0	48
Підсумковий контроль – залік					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання.

6. ПРАКТИЧНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності Безпека людини, суспільства, національна безпека Модель життєдіяльності людини	2
2.	Тема 2. Джерела небезпеки, уражаючі, небезпечні та шкідливі фактори Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек Класифікація небезпек	2
3.	Тема 3. Небезпеки, які можуть призвести до надзвичайної ситуації Природні небезпеки Техногенні небезпеки Соціальні та соціально-політичні небезпеки	2
4.	Тема 4. Ризик та його види. Концепція прийнятного ризику Рівні ризику Управління виявленим ризиком	2
5.	Тема 5. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій Державна система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій	2
6.	Тема 6. Забезпечення безпеки життєдіяльності Загальна модель забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та в побуті Функції управління, пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією та контролем. Нормативно-правові документи.	2
7.	Тема 7. Перша долікарська допомога Теоретичні основи першої долікарської допомоги Надання першої долікарської допомоги	4
8.	Тема 8. Основи цивільного захисту Основи державної політики у сфері цивільного захисту Єдина державна система цивільного захисту Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту Організація ЦЗ на об'єкті господарської діяльності	2
9.	Тема 9. Надзвичайні ситуації та їх наслідки Критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію Класифікація надзвичайних ситуацій Рівні надзвичайних ситуацій	2

10.	Тема 10. Надзвичайні ситуації природного характеру Загальна характеристика надзвичайних ситуацій природного характеру Надзвичайні ситуації геофізичного характеру Надзвичайні ситуації геологічного характеру Надзвичайні ситуації метеорологічного характеру Надзвичайні ситуації гідрологічного характеру Надзвичайні ситуації, викликані пожежами в надзвичайні ситуації, викликані пожежами в природних екосистемах	2
11.	Тема 11. Надзвичайні ситуації техногенного характеру Надзвичайні ситуації унаслідок аварій чи катастроф на транспорті Надзвичайні ситуації унаслідок техногенних пожеж, вибухів Надзвичайні ситуації унаслідок аварій з викидом небезпечних хімічних речовин Надзвичайні ситуації унаслідок наявності в навколишньому середовищі шкідливих речовин Надзвичайні ситуації унаслідок аварій з викиданням радіаційних речовин Надзвичайні ситуації унаслідок гідродинамічних аварій	4
12.	Тема 12. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру Тероризм, його види та уражаючі фактори Особливий період. Воєнний стан. Права та обов'язки громадян Дії цивільного населення в зоні бойових дій	4
13.	Тема 13. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій Оповіщення та інформування у сфері ЦЗ Засоби індивідуального та колективного захисту Евакуаційні заходи Медицина катастроф	4
14.	Тема 14. Локалізація НС та ліквідація їх наслідків Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи Життєзабезпечення постраждалих в зонах НС Ліквідація наслідків НС	2
	Загалом	36

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності Теоретичні основи безпеки життєдіяльності Методологічні основи безпеки життєдіяльності	4
2.	Тема 2. Джерела небезпеки, уражаючі, небезпечні та шкідливі фактори Види небезпек Безпека в системі «людина-техніка-середовище»	2
3.	Тема 3. Небезпеки, які можуть призвести до надзвичайної ситуації Глобальні проблеми людства	2
4.	Тема 4. Ризик та його види. Ризик як інструмент забезпечення безпеки	4
5.	Тема 5. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій Державна система моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій	4
6.	Тема 6. Забезпечення безпеки життєдіяльності Основні напрями забезпечення безпеки життєдіяльності	4
7.	Тема 7. Перша долікарська допомога Важливість надання першої долікарської допомоги для збереження здоров'я та життя постраждалого	4
8.	Тема 8. Основи цивільного захисту Міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту	2
9.	Тема 9. Надзвичайні ситуації та їх наслідки Класифікатор надзвичайних ситуацій України Категорії об'єктів господарювання за рівнем загрози виникнення Надзвичайної ситуації	2
10.	Тема 10. Надзвичайні ситуації природного характеру	4
11.	Тема 11. Надзвичайні ситуації техногенного характеру Промислові аварії, катастрофи та їх наслідки	4
12.	Тема 12. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру Соціально-політичні конфлікти	4
13.	Тема 13. Захист населення та територій від надзвичайних ситуацій Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій Інженерний, радіаційний і хімічний захист населення й територій	4
14.	Тема 14. Локалізація НС та ліквідація їх наслідків Організація робіт з реагування на надзвичайні ситуації	4
	Загалом	48

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
Поточний контроль та тестування, які здійснюються у ході проведення практичних занять, консультацій та відпрацювань	80%
Підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення залік	20%
Методи діагностики знань (контролю)	Фронтальне опитування, тестові завдання, робота у групах, розв'язання практичних завдань, залік

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка результатів виконання тесту	35
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка есе, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, підготовка есе, круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			80
Підсумковий контроль – залік			20
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

– «відмінно» / «зараховано» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на екзамені демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях, практичних та лабораторних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав лабораторні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– «добре» / «зараховано» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу на екзамені, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях, практичних та лабораторних заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав лабораторні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– «добре» / «зараховано» С – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу на екзамені, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних лабораторних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у науково-дослідній роботі;

– «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на екзамені володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних лабораторних робіт та завдань до самостійної роботи;

– «задовільно» / «зараховано» Е – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, на екзамені володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, виконав не всі завдання до самостійної роботи;

– «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

– «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист [Електронний ресурс]: підручник для студ. спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інженерно-комунікаційних технологій / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 10,2 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с.
2. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій / Н.О. Полякова К., 2023. 64 с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
4. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці / В. В. Березуцький. – [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с.
5. В. Грибан, О.В. Негодченко Охорона праці. Центр учбової літератури, 2021. 280с. ISBN: 9789663648323
6. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза Основи охорони праці. навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 182 с.
7. Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. В. Зацарний, Н. А. Праховнік, О. В. Землянська, О. В. Зацарна. Київ : НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. електронне видання. RL: Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263>.
8. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності. навч. посіб. / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. 6-те вид. Київ : Каравела, 2023. 344 с.
9. Кожемяко Т.В., Коваль Ю.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Черкаси, 2023. 111 с.
10. О. Запорожець. Безпека життєдіяльності. Центр учбової літератури, 2021. 448с. ISBN: 9786176731504
11. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2018. – 553 с.
12. Пістун І.П., Кочубей В.І. Безпека життєдіяльності: підручник / І.П. Пістун , В.І. Кочубей. Університетська книга, 2023. 560 с.
13. Ризик-менеджмент використання обладнання та технологій : навч. посібник для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» / В.В. Березуцький. Харків : ФОП Панов А.М. 2020. 424 с.
14. Савчук О. П., Петухова Т.А. Навчальний посібник до виконання практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності» для здобувачів закладів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (за спеціалізаціями),/ О. П. Савчук, Т. А. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 208 с.
15. Стищенко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. Посібник. Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.

Допоміжна

16. Третькова Л. Д. Засоби індивідуального захисту, виготовлення та застосування: навч. посіб. / Л. Д. Третькова, Г. Є. Литвиненко. Київ : Лібра, 2008. 317 с.
17. Закон України «Про пожежну безпеку».
18. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
19. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
20. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
21. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
22. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

Інформаційні ресурси

23. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
24. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського. URL: <https://biblioteka.od.ua/>
25. Науково-виробничий журнал «Охорона праці» URL: <https://ohoronapraci.kiev.ua/>
26. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>
27. Довідник спеціаліста з охорони праці. URL: <https://esop.expertus.com.ua/>